

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07-143512
Konu : Yazılı soru önergesi

01.10.2013

Sayın Hülya GÜVEN
İzmir Milletvekili

İlgi : 19.07.2013 tarihli ve (7/29663) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

Kamu Denetçiliği Kurumuna insan hakları, temel hak ve özgürlükler, kadın ve çocuk hakları konularında yapılan başvurulara ilişkin ilgi önergenize Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından hazırlanan cevap metni ekte yer almaktadır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Sadık YAKUĞ
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru Cevabı (3 sayfa)

Sayı : 22873068.2013/- 4753 2m-No: 1504
Konu : Soru Önergesi

16/09/2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 04/09/2013 tarihli ve 43452547-120.07-139803 sayılı yazınız.

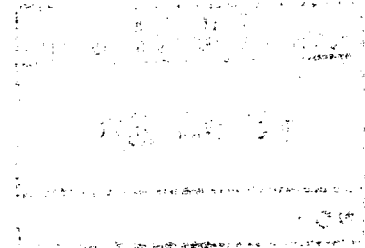
İlgi yazı ile CHP İzmir Milletvekili Sayın Hülya GÜVEN tarafından, insan hakları, temel hak ve özgürlükler, kadın ve çocuk hakları konuları ile engelli vatandaşlar tarafından Kurumumuza yöneltilen başvurular hakkında TBMM Başkanına yönelttiği yazılı soru önergesine ilişkin hazırlanan cevap metni ekte sunulmaktadır.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

M. Nihat ÖMEROĞLU
Kamu Başdenetçisi

EKLER:

1- Soru önergelerine ilişkin cevap metni (5 sayfa)

**İZMİR MİLLETVEKİLİ SAYIN HÜLYA GÜVEN'E AİT 15728 SAYILI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN OLARAK HAZIRLANAN CEVAP METNİ**

Soru 1- Kurumunuza insan hakları, temel hak ve özgürlükler, kadın hakları ve çocuk hakları konularında bugüne kadar kaç başvuru gelmiştir? Şikayet başvurularının kaçını çözüme kavuşturulmuştur? En çok çözüme kavuşturulan konular hangileridir? Çözüme kavuşturulamayan konularda başvuru sahipleri nerelere yönlendirilmiştir?

Cevap 1- İnsan hakları, temel hak ve özgürlükler alanında Kurumumuza toplam 75 başvuru yapılmıştır.

En çok şikâyet, 30 başvuru ile başörtüsü takılması nedeniyle uğranılan haksızlıklar ve kılık-kıyafet serbestisine ilişkin başvurulardan oluşmaktadır. İkinci sırada ise 23 başvuru ile dilekçe ve bilgi edinme hakkının kullanılmasına ilişkin şikâyetler bulunmaktadır.

İnsan hakları ile temel hak ve özgürlükler alanında incelenen başvurulardan 3 tanesi çözüme kavuşturulmuştur. Bu bağlamda 1 adet Başdenetçi'ye "tavsiye kararı" önerisi verilmiş, 2 başvuru ise şikâyetçinin sorunu Kurumumuzun girişimleri sonucunda idare tarafından çözüme kavuşturulduğu için karar verilmesine yer olmadığına dair karar verilmiştir.

Ayrıca, Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 20' nci madde hükmü doğrultusunda vatandaşın şikayet başvurusu hakkında gönderme kararları ile incelenemezlik kararları da verilmektedir. "Gönderme" kararında idari başvuru yolları tüketilmediği için başvuru sahibinin dosyası ilgili idareye gönderilerek şikâyetçi yerine idareye başvurulmakta ve bu konuda başvuru sahibine resmi yazı ile bilgi verilmektedir. "İncelenemezlik" kararlarında ise başvuru sahibine, Kanunumuzdaki hangi kısıtlardan dolayı başvurunun incelenemeyeceği bildirilmekte ve şikâyet konusu hakkında hangi yollara başvuru yapabileceği ve hangi hallerde Kurumumuza yeniden başvuru yapabileceği konusunda yol gösterici nitelikte bir karar yazısı gönderilmektedir.

Bu bağlamda, insan hakları ile temel hak ve özgürlükler alanında Kurumumuza ulaşan başvurular sonucu verilen bu tür kararlar ile İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Kalkınma Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı ile Bilgi Edinme ve Değerlendirme Kurumuna gönderme kararları verilmiştir.

11 Eylül 2013 tarihi itibarıyla kadın ve çocuk hakları konusunda Kurumumuza 24 adet başvuru ulaşımıştır. Kadın ve çocuk hakları ile ilgili olarak;

- Çocuğunu darp etmediğinin ispatlanması,
- Polisin orantısız güç kullanması, Valinin tutum ve davranışı,
- Doğum borçlanması,
- Boşanma davasında hakimin tutum ve davranışı,
- Ortak kullanım alanlarının kapatılarak tekrar ortak kullanıma açılması,
- Nafaka, koruma kararının uzatılması, tazminat, çocuklarının velayeti ve mahkemenin hızlandırılmasına ilişkin konularda ilgili şikayet başvurusu yapılmıştır. Söz konusu başvurulara ilişkin ön inceleme veya inceleme-araştırma işlemleri sürmekte olup, henüz konuyla ilgili tavsiye veya ret kararı verilmemiştir. Bununla birlikte, söz konusu dosyalar hakkında henüz "gönderme" kararı da verilmemiştir.

Soru 2-İnsan hakları, temel hak ve özgürlükler, kadın hakları ve çocuk hakları konularında Kurumunuza ulaşan başvuruların yüzde kaçını incelenemezlik ve gönderme kararıyla sonuçlanmıştır? İncelenemezlik ve gönderme kararlarının gerekçeleri nelerdir?

Cevap 2- İnsan hakları, temel hak ve özgürlükler alanında Kurumumuza ulaşan 75 başvurudan 10 tanesi için “incelenemezlik”, 9 başvuru için ise “gönderme” kararı verilmiş olup, 56 başvurunun ön incelemesi veya inceleme-araştırması devam etmektedir. Görüleceği üzere, bu alanda gelen başvurulardan % 13,3’ü için incelenemezlik, % 12’si için ise gönderme kararı verilmiştir.

“Gönderme” kararlarının nedeni başvuru sahibinin idari başvuru yollarını tüketmemesinden kaynaklanmaktadır. “İncelenemezlik” kararı verilmesinin nedenleri ise çeşitlilik arz etmektedir. Bunlar aşağıda maddeler halinde özetlenmiştir:

- Başvuru sahibinin şikâyet konusunun Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından incelenebilmesi için Kanun tarafından belirlenen süre şartına uymayan, belirtilen süreden önce kesinleşen idari işlemlere ilişkin başvurusu,
- Mahkemece yargılaması devam eden bir davaya ilişkin başvurular,
- Kurumumuzun görev alanına girmeyen konulara ilişkin başvurular,
- Daha önce yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin başvurular,
- Başvurunun Kamu Denetçiliği Kurumu tarafından sağlıklı bir şekilde incelenebilmesi için Kanunen zorunlu olan asgari bilgileri içermeyen ve başka türlü bu bilgilere ulaşılamayan başvurular,
- Belli bir konu içermeyen başvurular,

Kadın ve çocuk hakları ile ilgili başvuruların % 12,5’u “incelenemezlik” kararı ile sonuçlanırken, bu konuda hiç “gönderme” kararı alınmamıştır.

Kurumumuza ulaşan engelli hakları ile ilgili şikâyet başvuru toplamı 24’tür. Bu başvuruların durumu ise şu şekildedir;

Ön inceleme aşamasında olan: 1

İnceleme-araştırma (esastan) devam eden: 16

Geçersiz başvuru: 3

Şikâyet kaydının kapatılması kararı: 1

İncelenemezlik kararı: 3

Kamu Denetçiliği Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 20’nci maddesinin 2 fıkrası hükmü gereği “incelenemezlik” ve “gönderme” kararları verilmiştir. Yine Yönetmeliğin 20’nci maddesinin 1.fıkrası hükmü gereği şikâyetin Kurumun görev alanına girip girmediği, süresi içinde yapılıp yapılmadığı, Kurumda incelenmekte ve araştırılmakta olan bir şikâyet başvurusuyla sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, Kurum tarafından daha önce sonuçlandırılan bir şikâyetle sebepleri, konusu ve taraflarının aynı olup olmadığı, Yargı organlarında görülmekte olan veya yargı organlarınca karara bağlanmış uyuşmazlıklara ilişkin olup olmadığı, 8 inci maddenin birinci fıkrası kapsamında yapılıp yapılmadığı, belli bir konuyu içerip içermediği, Kanuna göre şikâyet başvurusunda bulunması gereken bilgilerin yer alıp almadığı, menfaat ihlali içerip içermediği, yönlerinden incelenerek karar bağlanmış uyuşmazlıklarla ilgili olmasıdır.